

Dziecko niepełnosprawne w systemie edukacji.

I. Pojęcie niepełnosprawności . Typy niepełnosprawności.

Na świecie żyje około 500 mln osób niepełnosprawnych, w tym około 150 mln dzieci.

Osoba niepełnosprawna, to osoba ograniczona doraźnie lub chronicznie, w sferze fizycznej, intelektualnej, sensorycznej lub posiadające schorzenia o charakterze ukrytym.

Są to więc dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi, dysleksją, niedosłuchem, niewidome, z porażeniem mózgowym, upośledzeniem umysłowym i wieloma innymi problemami rozwoju.

Dzisiaj w psychologii mówi się o 4 stopniach niedorozwoju intelektualnego:

- a) upośledzenie w stopniu lekkim (lekki niedorozwój) JJ 67-52
- b) upośledzenie w stopniu umiarkowanym JJ 51-36
- c) upośledzenie w stopniu znacznym JJ 35-20
- d) upośledzenie w stopniu głębokim JJ poniżej 20.

MEN i Sportu opracowało podstawę programową dla dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym i znacznym. Dzieci te nie przystępują do egzaminu i sprawdzianu.

Należy zwrócić uwagę na różnicę pomiędzy chorobą psychiczną, a upośledzeniem umysłowym. Choroba psychiczna jest nabyta, zaczyna się zwykle w wieku młodzieńczym lub dorosłym, rzadziej natomiast w dzieciństwie.

Stosunkowo korzystna jest sytuacja rodziców, których dzieci ujawniają wady rozwoju uwzględnione przez system szkolny. Teoretycznie biorąc są to dzieci: głuche, niedosłyszające, niewidome, niedowidzące, upośledzone umysłowo w stopniu lekkim i umiarkowanym oraz porażone ruchowo.

Jeżeli dzieci te nie mogą pobierać nauki w szkole masowej, mogą się uczyć w specjalnych ośrodkach szkolno - wychowawczych. Pobyt w ośrodku nie może zaspokoić w pełni potrzeb psychologicznych dziecka. Często też rodzice, oddając dziecko do ośrodka, przestają się czuć w pełni rodzicami.

Byłoby najlepiej gdyby dzieci niepełnosprawne wychowywały się w rodzinie i miały niedaleko od miejsca zamieszkania specjalistyczne ośrodki profesjonalnej edukacji.

Do szkoły ogólnodostępnej mogą uczęszczać dzieci słabo słyszające. Przed podjęciem nauki dziecko powinno się dobrze kontaktować słownie z otoczeniem. Im wcześniej wykryta jest wada słuchu, tym lepiej. Dziecku słabo słyszącemu nie należy stwarzać specjalnych przywilejów.

Należy tylko ograniczyć hałas w klasie, a uczeń powinien siedzieć w takim miejscu, aby mógł widzieć i słyszeć nauczyciela.

Dzieci z wadą słuchu dobrze przygotowane radzą sobie w szkole ogólnodostępnej.

Dzieci o nietypowych cechach rozwoju nie mogą pozostawać poza systemem szkolnym.

Dorośli powinni czuwać, aby kontakty dzieci niepełnosprawnych ze zdrowymi były wartościowe dla obu stron. Aby dzieci zdrowe, kontaktując się z dziećmi niepełnosprawnymi, uczyły się tolerancji dla odmienności i umiejętności pomagania, a dzieci niepełnosprawne korzystały z dobrodziejstwa uczestniczenia w różnorodności życia społecznego.

II. Orzecznictwo w sprawie nauczania indywidualnego i kształcenia specjalnego.

1.Orzeczenie o potrzebie kształcenia indywidualnego.

Orzeczenie wydaje Zespół Orzekający przy Poradni P-P.

Orzeczenie takie wydaje się, gdy stan zdrowia dziecka znacznie uniemożliwia lub utrudnia chodzenie do szkoły.

Trudności w nauce nie stanowią podstawy do wydania powyższego orzeczenia.

Rodzice lub prawni opiekunowie muszą złożyć do Poradni P-P wniosek z kompletną dokumentacją. Stan zdrowia dziecka musi być potwierdzony świadectwem lekarskim.

Orzeczenie jest wydawane na czas określony, ale nie krótszy niż 21 dni. Wnioskodawca może wziąć udział w posiedzeniu Zespołu. W przypadku nieuwzględnienia wniosku Zespół wydaje orzeczenie odmowne. Można od niego wnieść odwołanie do Kuratora Oświaty w ciągu 14 dni za pośrednictwem w/w Zespołu.

2.Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Do kategorii uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, dla których poradnie mogą wydawać orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, należą uczniowie:

- a) niełyszący i słabo słyszący,
- b) niewidomi i słabo widzący,
- c) z niepełnosprawnością ruchową
- d) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim
- e) z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
- f) z autyzmem,
- g) z zaburzeniami sprzężonymi tzn. z występującymi co najmniej dwiema niepełnosprawnościami, o których mowa w punktach a - h,

- h) niedostosowani społecznie, zagrożeni niedostosowaniem, zagrożeni uzależnieniami lub z zaburzeniami zachowania.

Dla dzieci z upośledzeniem w stopniu głębokim poradnie wydają orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno - wychowawczych.

Kształcenie specjalne to zorganizowany proces edukacji, dostosowany do potrzeb ucznia niepełnosprawnego, dla którego konieczne jest zastosowaniem specjalnej organizacji nauki i metod pracy, ukierunkowanych na wszechstronny rozwój ucznia i uwzględniający jego specyficzne potrzeby edukacyjne.

Orzeczenie wydają Zespoły orzekające przy Poradniach P-P.

Orzeczenia dla dzieci niewidomych i słabo widzących, dzieci niesłyszących słabo słyszących oraz dzieci z autyzmem wydają Zespoły Orzekające działające w poradniach wskazanych przez Kuratora Oświaty, za zgodą organu prowadzącego.

Zespół Orzekający działa tylko na wniosek rodziców. Rodzice składają wniosek do poradni właściwej ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę szkoły. Zespoły Orzekające mają prawo gromadzić dokumentację.

O terminie posiedzenia Zespołu są powiadamiani rodzice i mogą wziąć w nim udział.

Zespół Orzekający wydaje orzeczenie o kształceniu specjalnym lub orzeczenie odmowne.

Orzeczenie jest wydawane na 5 lat.

Od każdego orzeczenia przysługuje odwołanie do Kuratora Oświaty za pośrednictwem Zespołu w terminie 14 dni od jego otrzymania.

III. Prawa dzieci niepełnosprawnych.

- a) prawo do nauki,
- b) do bezpłatnego przewozu do szkoły i ze szkoły (szkoły podstawowe, gimnazja, ośrodki szkolno - wychowawcze),
- c) do dostosowania treści metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych ucznia,
- d) do korzystania z opieki psychologiczno - pedagogicznej,
- e) do przystąpienia do sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego bądź egzaminu potwierdzającego zawodowe, w warunkach i formie dostosowanych do potrzeb psychofizycznych ucznia.
- f) do zwolnienia z drugiego języka obcego w przypadku dzieci niedosłyszących,
- g) do wydłużenia etapu edukacyjnego przynajmniej o rok.

Dzieci niepełnosprawne mogą korzystać z PFRON. Aby móc skorzystać z tego funduszu dziecko musi posiadać orzeczenie Poradni P-P do 16 roku życia lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności po 16 roku życia.

Dziecko może otrzymać zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek stały lub skorzystać z innych ulg z tytułu niepełnosprawności.

